

سیمرغ مردمی ۲۸ منهای ۳

انتخاب با اثر انگشت مخاطب

روزنامه چهل و چهارمین
جشنواره ملی فیلم فجر
شنبه ۱۸ بهمن ۱۳۹۴

رفع موانع تولید مشترک عضویت در کمیته راییت

رئیس سازمان سینمایی
در گفت و گو با روزنامه جشنواره

چرا سینمای ایران
هنوز یک صنعت کامل نیست؟

سینما تولیدکننده اندیشه است

سیدعلی یزدی خواه
نایب رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس

با وجود تحولاتی که فناوری‌های دیجیتال، رسانه‌های بصری و هوش مصنوعی در مسیر تولید و مصرف محتوا ایجاد کرده‌اند اما سینما به عنوان یک رسانه فرهنگی همچنان جایگاه محوری خود را حفظ کرده است. سینما، برخلاف بسیاری از صنایع، نه تولیدکننده کالاهای فیزیکی و خدمات فنی، بلکه خالق اندیشه است؛ رسانه‌ای که از دل هنر برمی‌آید و مستقیماً با باورها، ارزش‌ها و ذهنیت جامعه سخن می‌گوید.

مرور تاریخ صنعت سینما، حتی پیش از جنگ جهانی دوم نشان می‌دهد فیلمسازان در دوره‌های مختلف کوشیده‌اند از طریق آثار خود، در نگرش عمومی مردم و حتی تصمیم‌گیران فرهنگی تاثیر بگذارند. کارگردان با طراحی روایت، شخصیت‌پردازی و جهان داستانی، دغدغه‌ها و ارزش‌های مسلط بر جامعه خود را بازتاب می‌دهد و توجه مخاطب را به مسائل بنیادین جلب می‌کند. از همین رو، سینما ذاتاً رسانه‌ای فرهنگی است و نقش آن در نهادینه‌سازی ارزش‌ها انکارناپذیر است.

در ایران نیز پس از انقلاب، سینما از نظر کیفی مسیر متفاوتی را طی کرده و در مجموع، گسترش محتوایی و ارزشی قابل توجهی داشته است. اگر برخی استثناءها را کنار بگذاریم، سینمای پس از انقلاب از حیث مضمون و جهت‌گیری فرهنگی، با سینمای پیش از آن قابل مقایسه نیست.

تجربه تماشای فیلم نشان می‌دهد مخاطب صرفاً بیننده منفعل نیست. بسیاری از افراد پس از دیدن یک اثر سینمایی، خود را به جای شخصیت‌ها می‌گذارند، با آن‌ها همانندسازی می‌کنند و احساسات و تصمیماتشان تحت تاثیر روایت قرار می‌گیرد. این اثرگذاری به‌ویژه در میان کودکان و نوجوانان، به دلیل آمادگی بیشتر برای تاثیرپذیری، عمیق‌تر و ماندگارتر است.

از این منظر، سینما ابزاری موثر برای تبادل فرهنگی، خلق ارزش‌های نو و تقویت ارزش‌های موجود در جامعه به شمار می‌رود. زبانی که سینما با آن سخن می‌گوید، زبان هنر است؛ زبانی که قدرت نفوذ آن گاه از ده‌ها سخنرانی یا صدها صفحه کتاب بیشتر است. یک فیلم خوب می‌تواند در زمانی کوتاه، پیامی عمیق و ماندگار را منتقل کرده و میان دیدگاه‌ها و سلیقه‌های مختلف، پیوند و هم‌فکری ایجاد کند.

البته عملکرد سینما در این مسیر یکدست نبوده است. در مقاطعی، برخی آثار توانسته‌اند به همگرایی اجتماعی کمک کنند و در شکل‌دهی به گفتمان مشترک نقش داشته باشند؛ اما در مقابل، فیلم‌هایی نیز ساخته شده‌اند که نه تنها بازتاب‌دهنده فرهنگ غالب جامعه نبوده‌اند، بلکه به نوعی به واگرایی اجتماعی دامن زده‌اند.

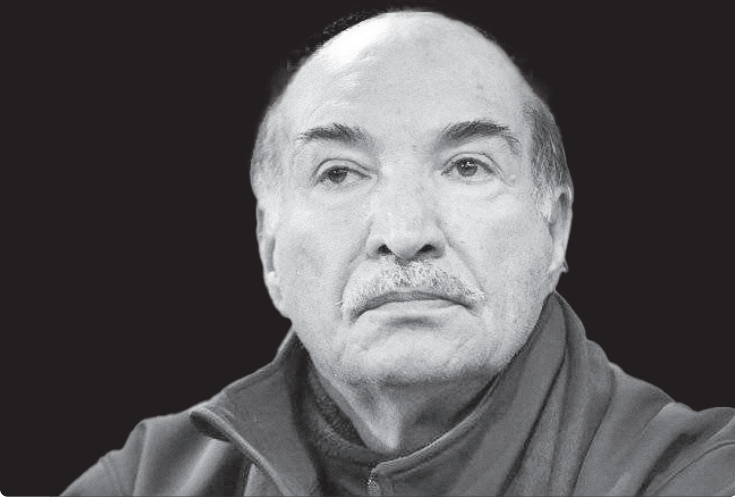
با این حال در نگاه کلی، سینما همچنان یکی از جذاب‌ترین و اثرگذارترین ابزارهای فرهنگی است؛ رسانه‌ای که با جذب طیف گسترده‌ای از مخاطبان می‌تواند در شکل‌دهی به افکار عمومی نقش‌آفرینی کند. نشانه این ظرفیت را می‌توان در سال‌های اخیر و در بهبود نسبی ارتباط مردم با گیشه و سالن‌های سینما دید؛ جایی که سینما بار دیگر توانسته است بخشی از جامعه را با خود همراه کند و وارد گفت‌وگویی جمعی شود.

آقای صدا خدا حافظ

خبر بد غروب جمعه ۱۷ بهمن، درگذشت نظام‌الدین کیایی، صدابردار دوست‌داشتنی سینمای ایران در ۸۲ سالگی بود. این هنرمند باتجربه صدابرداری بیش از ۴۰ فیلم را در کارنامه دارد که از شاخص‌ترین‌شان می‌توان به دهنده، آب‌بادخاک، کلید، یار در خانه، بازی بزرگان، شمعی در باد، زادبوم، مصائب چارلی، دل‌شکسته، بدرود بغداد، سوت پایان، رخ دیوانه و هزارپا اشاره کرد. او در چهاردهمین جشنواره فیلم فجر برای فیلم «نون و گلدون» برنده سیمرغ بلورین بهترین صدابرداری شد و یک بار در دوره بیست و دوم نامزد دریافت این جایزه برای فیلم «شمعی در باد» شده بود.

کیایی که نقش مهمی در ارتقا و توسعه صدابرداری در سینمای ایران داشت و به جوانان متخصص در زمینه صدا بسیار امید داشت، در یک خاطره گفته بود: «من در کانادا با یکی از بزرگ‌ترین صدابرداران آن‌ها آشنا شدم که در کارنامه هنری‌اش تنها صدابرداری ۷ فیلم سینمایی دیده می‌شد و او زمانی که فهمید در بیش از ۳۰ فیلم سینمایی مطرح به عنوان صدابردار حضور داشته‌ام، برایش شگفت‌انگیز بود و مرا استاد خود خطاب می‌کرد. در کشور از نظر نیروی انسانی و مهارت افراد فنی کمبود و خلایی نداریم و کار بسیاری از صدابرداران ما به مراتب قوی‌تر از صدابرداران غربی است.»

درگذشت سیدنظام کیایی را به جامعه سینمایی تسلیت می‌گوییم. یادش گرامی باد.

ثبت رکورد در سانس‌های فوق‌العاده

در ادامه اختصاص سانس‌های فوق‌العاده روزانه به فیلم‌های پرمخاطب جشنواره فجر، ۱۱ فیلم سینمایی حاضر در چهل و چهارمین دوره این رویداد در پی استقبال مخاطبان دیشب جمعه ۱۷ بهمن در سانس فوق‌العاده روی پرده رفتند تا یک رکورد در جشنواره امسال ثبت شود. دیشب فیلم‌های سینمایی «قایق‌سواری در تهران»، «نیم‌شب»، «جانشین»، «زنده‌شور»، «غوطه‌ور»، «اسکورت»، «آرام‌بخش»، «نگهبانان خورشید»، «گیس»، «سرزمین فرشته‌ها»، «اردو بهشت» در ۲۱ سانس فوق‌العاده سالن‌های سینمایی تهران اکران شدند.

مرتضی رزاق کریمی
«کافه سلطان» بعد از حدود ۱۲ سال
اولین متنی بود که من و مصطفی
رزاق کریمی به آن علاقه‌مند شدیم.

محمد رضا شریفی نیا
دوقطبی کردن جامعه،
برای خود ما بسیار بد است.

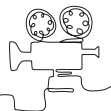
یوسف منصوری
گذاشتن دوربین در مناطق
حاشیه‌نشین یک شهر، به معنای
سیاه‌نمایی نیست.

محمد علیزاده فرد
به یکدیگر اتهام نزنیم و بدانیم تفرقه
انداختن بین هنرمندان و مردم کار
درستی نیست.

گفت‌وگو

فعالیت «مرکز تماس سینمای ایران» در جشنواره

حبیب ایل‌بیگی، مدیرعامل موسسه سینماشهر درباره فعالیت‌های این موسسه در چهل و چهارمین جشنواره فیلم فجر گفت: ماموریت موسسه سینماشهر در جشنواره فیلم فجر فراهم‌سازی و پشتیبانی زیرساخت‌های فنی و تجهیزاتی سینمایی است که جشنواره در آن‌ها برگزار می‌شود. در این دوره از جشنواره تلاش کردیم کمبودها و نواقص فنی سینماهای میزبان جشنواره را شناسایی و برطرف کنیم. برای مثال سینمای شهر یاسوج که در مرکز استان کهگیلویه و بویراحمد قرار دارد، طی چند ماه گذشته در حال آماده‌سازی بود که این روند شب گذشته به پایان رسید و تجهیزات آن به‌روزرسانی شد تا امکان نمایش فیلم‌های جشنواره برای مردم این استان فراهم شود.

ایل‌بیگی ادامه داد: همچنین در شهر سمنان، سینمایی که امسال به‌عنوان سینمای جشنواره انتخاب شده است، چند روز پیش از آغاز جشنواره با کمک سینماشهر از نظر تجهیزاتی آماده شد. در شهرهای دیگری مانند بوشهر و برخی نقاط کشور نیز تلاش کردیم کمبودهای فنی موجود را جبران کنیم. در تهران هم چند سینما با مشکل فرسودگی پروژکتورها مواجه بودند که با حمایت سینماشهر، امکان خرید و نصب پروژکتورهای جدید برای آن‌ها فراهم شد تا فیلم‌ها با کیفیت مطلوب‌تری به نمایش درآیند.

مدیرعامل موسسه سینماشهر در تشریح دیگر مأموریت‌های این مجموعه گفت: یکی دیگر از مسئولیت‌های مهم ما، هماهنگی در حوزه بلیت‌فروشی جشنواره است. سامانه «آی‌تیکت» که یکی از چهار سامانه بلیت‌فروشی کشور محسوب می‌شود، علاوه بر فروش بلیت، نقش هماهنگ‌کننده میان دبیرخانه جشنواره و سایر سامانه‌ها را نیز بر عهده دارد.

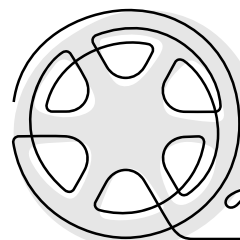
وی افزود: همچنین مرکز پاسخگویی «مرکز تماس سینمای ایران» در ایام جشنواره فعال است و همکاران ما در تمام ساعات فعالیت سینماهای جشنواره، پاسخگوی نیازها و مشکلات فنی سینماها هستند تا روند نمایش فیلم‌ها بدون اختلال ادامه یابد.

ایل‌بیگی با اشاره به ارسال فیلم‌ها به سینماهای شهرستان گفت: در دو سال اخیر، ارسال فیلم‌های جشنواره به سینماهای شهرستان از طریق سامانه «شناسا» انجام می‌شود تا به‌جای ارسال فیزیکی هارد، فیلم‌ها به‌صورت دیجیتال منتقل شوند. این سامانه از سال ۱۴۰۲ راه‌اندازی شد که در سال نخست با مشکلاتی همراه بود، اما در سال ۱۴۰۳ و چند ماه پیش از جشنواره، تلاش کردیم بخش زیادی از این مشکلات را برطرف کنیم.

وی ادامه داد: سال گذشته بسیاری از سینماها توانستند فیلم‌ها را از طریق سامانه شناسا دریافت کنند. امسال با توجه به برخی مشکلات اینترنتی، بخشی از فیلم‌ها مجدداً از طریق ارسال هارد به شهرها منتقل شد، اما در عین حال، تعداد قابل توجهی از استان‌ها نیز موفق شدند فیلم‌ها را از طریق همین سامانه دانلود کنند. خوشبختانه تا یک روز پیش از آغاز نمایش فیلم‌ها در استان‌ها یعنی چهاردهم بهمن‌ماه، تقریباً همه استان‌ها فیلم‌های خود را دریافت کردند.

مدیرعامل سینماشهر درباره نقش این موسسه در رأی تماشاگران جشنواره گفت: پشتیبانی فنی و نرم‌افزاری سامانه رأی تماشاگران از دیگر وظایف سینماشهر در جشنواره امسال بود. اگرچه مسئولیت اجرایی رأی تماشاگران بر عهده خانه سینماست، اما پشتیبانی فنی این فرآیند توسط همکاران ما در سینماشهر و آی‌تیکت انجام می‌شود.

وی افزود: پیش از آغاز جشنواره، نیازسنجی‌هایی انجام و مشخص شد برخی سینماهای تهران که محل رأی‌گیری تماشاگرانند، با کمبود کیوسک‌های چاپ بلیت مواجه هستند. این تجهیزات توسط سینماشهر تأمین و در اختیار سینماها قرار گرفت و خوشبختانه فرآیند رأی‌گیری تاکنون بدون وقفه و مشکل در حال انجام است.

کامنت‌ها

جست‌وجوی ذهنی در روایت چندوجهی

سید محمد سلیمانی

«پل» می‌خواهد اثری چندوجهی در عرصه سینمای دفاع مقدس باشد، هم راوی یک جست‌وجوی تلخ و پرمآجرا در معرکه جنگ و هم فیلمی در باره موسی به‌عنوان یک جست‌وجوگر پیگیر که در جاهایی مسحور هور و زیبایی‌هایش می‌شود. از سوی دیگر فیلم می‌خواهد به هور، پلی که روی آن کشیده شده و مدام زخم می‌خورد، شخصیت ببخشد. تمام این موارد در «پل» دیده و فهمیده می‌شود به‌ویژه در نیمه دوم اثر و پس از پایان ماجرای جست‌وجوی والدین یک نوزاد، ولی فیلم در همین گیرودار چند وجهی شدن و اصرار برای طرح حرف‌های بیشتر و فضاسازی دوگانه فرصت‌هایش را برای تبدیل شدن به اثری ماندگار تا حدودی از دست می‌دهد. «پل» اگر فاصله‌اش با دنیای ذهنی موسی و تنش‌های پیرامونش را کمتر می‌کرد، می‌توانست فضای یک‌دست‌تری بیافریند و به همین نسبت، همدلی بیشتری از مخاطبان‌ش دریافت کند.

حال خوب یک ملودرام

علی کریمی

«حال خوب زن» نشان داد برای ساخت یک ملودرام روانشناختی، نیاز نیست فیلم را مملو از نقش‌هایی کنید که هیچ‌کدام به یک شخصیت کنشگر تبدیل نمی‌شوند. در این فیلم، شاید خبری از هیاهو و هیجان فیلم‌های اجتماعی متداول سینمای ایران نباشد اما فیلمنامه‌ای با نقاط عطفی به‌جا و پیرنگ‌های مناسب که به لطف شخصیت‌های کنشگر رقم می‌خورد، «حال خوب زن» را به اثری قابل قبول تبدیل می‌کند. شخصیت‌های فیلم هر کدام در پیشبرد قصه اثرگذارند، از زن و شوهری که خیلی زود، چگونگی رسیدن‌شان به هم و مشکل‌شان بیان می‌شود، تا دیگر شخصیت‌هایی که با عملکردشان خرده پیرنگ‌ها را رقم می‌زنند و آرام آرام به قصه اضافه می‌شوند. فیلم هرچه جلو می‌رود، شخصیت‌های اصلی را کامل و نقش شخصیت‌های جانبی را در روند داستان پرنرنگ‌تر می‌کند اما تمرکز بر خلوت زنی که با یک آسیب روانی مواجه است، شاید کمی روند فیلم را کند کرده و از حوصله خارج شود. البته جنس اتفاقات و تعلیق قصه با توجه به فضای فیلم، چنین نتیجه‌ای را داشته است. شاید مسیری که برزگی برای رسیدن به سینمای بلند از سینمای کوتاه آغاز کرده، هنوز به آن پختگی لازم نرسیده باشد.

گرتہ برداری از واقعیت

نشست خبری فیلم «کافه سلطان»، جمعہ ۱۷ بہمن ۱۴۰۴، سالن ۱۲ پردیس ملت

هیچ اثر انگشتی شبیہ ہم نیست

نازقہ کریمی کارگردان، مرتضی رزاق کریمی
مصطفی

هیچ اثر انگشتی

اجرا: حمیدرضا مدقق **حاضران:** مصطفی رزاق کریمی کارگردان، مرتضی رزاق کریمی تهیه کننده، محمد رضا شریفی نیاباز یگرو عطیه آزندی نویسنده. از میان گفته ها: **مصطفی رزاق کریمی:** یک بار با ابراهیم حاتم کی سر «از کرخه تا راین» بحث داشتیم درباره این مطلب که هیچ اثر انگشتی شبیه هم نیست. من از جهان بینی خودم فیلم را تعریف می کنم چیزی که دقیقاً در این فیلم هم اتفاق افتاده است. **مرتضی رزاق کریمی:** این فیلم به طور مستقیم به جنگ نمی پردازد. قطعاً درباره جنگ آثاری ساخته شده و همچنان ساخته خواهد شد. فکر می کنم چنین آثار غیر شعاری برای مخاطب جهانی هم جذابیت بیشتری دارد. **عطیه آزندی:** من اصفهانی هستم و سال های زیادی را در جاده گذراندم. در طول جنگ دیدیم که یکباره جاده ها شلوغ شدند، به این فکر می کردم کافه هایی که در تمام این سال آن جا بودند در حال حاضر در چه وضعیتی هستند. **محمد رضا شریفی نیا:** این فیلم یک کار جاده ای بود و معمولاً در فصل سرما سخت می گذرد، سختی های کار بسیار زیاد بود. از سوی دیگر برادران رزاق کریمی کنار ما بودند که هر دو بسیار آرام و عالی کار را پیش بردند. این را از قول آریتا حاجیان که در سفر است، می گویم، او نظرش این بود بعد از مدت ها با کارگردانی بسیار مودب، با احترام و آگاه کار کرده است.

جمعه ۷ ابهمن
حراست از زندگی

حراسان

اجرا: حمیدرضا مدقق

حاضران: پدram کریمی نویسنده، سیدمصطفی احمدی تهیه کننده، محمد عسگری کارگردان، روح الله زمانی بازیگر، محمود لاجوری صدابردار و طلا کرباسی طراح جلوه های ویژه.

از میان گفته ها:

محمد عسگری: در سینمای جنگ گذشته از فضای انفجار پرداخت به انسانیت و درون انسان ها سخت است. هدفم این بود موضوع اخلاق و انسانیت را به تصویر بکشم و بگویم مر زیر حجم انفجارها دوست دارند از زندگی حراست کنند.

مصطفی احمدی: امیدوارم این فیلم بفروشد. نمی توان گفت صرفا ماهیت جنگی دارد، نمی فروشد.

پدram کریمی: مخاطب ما نسل نوجوانی بوده اند که از قهر خود خبر ندارند. دوست داشتیم کاری کنیم که یک ن بینند یک آدم معمولی چگونه می تواند کار قهرمانانه بکند آنکه سلاح در دست بگیرد.

روح الله زمانی: کارگردان نسبت به شناختی که از من دار نقش را به من داد. سعی کردم از تجربیات او استفاده کنم.

طلا کرباسی: بزرگ ترین جلو بروم. خواسته اش جلوه های ویژه را به من داد. سعی کردم از تجربیات او استفاده کنم.

محمود لاجوری: با توجه به فضای باز لوکیشن صدابرداری فیلم کار سختی بود.

لطفه

روزنامه چهارچهارچوب
چهارچوب می فیلم ها

چهارچوب

صفحه ۲

نام فیلم: کامیون
محصول: ۱۳۹۶

برنده سیمرغ بلورین سی و ششمین جشنواره فیلم فجر
فیلمنامه‌نویس: کامبوزیا پرتوی **بازیگران:** سعید آقاخانی، نیکی کریمی، رامین راستاد، شایسته ایرانی **خلاصه داستان:** یک راننده کامیون ایرانی، خانواده‌ای ایزدی فراری از داعش را از عراق به تهران می‌برد تا به پدر خانواده برسند، اما در این سفر جاده‌ای با مشکلات انسانی و فرهنگی روبه‌رو می‌شود. رابطه راننده با زن خانواده (اسرین) عمیق‌تر شده و در تهران با تصادف و اتفاقات غیرمنتظره، زن خانواده به سمت بررسی هویت، مسئولیت و انسانیت پیش می‌رود. **ایده** داستان چه می‌شود اگر یک راننده کامیون، که سال‌ها در جاده‌ها زندگی کرده، ناگهان مسئولیت نجات و همراهی یک زن ایزدی و فرزندانش را بر عهده بگیرد و در این سفر، مرزهای انسانی، فرهنگی و شخصی خود را زیر سؤال ببرد؟ **پیرنگ:** نجات، ماجراجویی **پیچش داستانی:** راننده موفق به رساندن زن و فرزندانش به مقصدشان نمی‌شود. **ایده ناظر:** وقتی انسان در مواجهه با رنج و آوارگی دیگری، مسئولیت اخلاقی را می‌پذیرد، می‌تواند از انزوا و بی‌تفاوتی خارج شود و ارزش انسانی مشترک را بر ترس‌ها و تفاوت‌ها پیروز کند.

۱

صفحه ۵
روزنامه چهارچهارم
جشنواره ملی فیلم فجر

نام فیلم: زادبوم
محصول: ۱۳۸۷

برنده سیمرغ بلورین بیست و هفتمین جشنواره فیلم فجر
فیلمنامه‌نویسان: فرید مصطفوی، ابوالحسن داوودی **بازیگران:** عزت‌الله انتظامی، بهرام رادان، رویا تیموریان، مسعود رایگان، پگاه آهنگرانی **خلاصه داستان:** بیژن، سیاستمدار شکست خورده پس از جهان پراکنده‌اند، قشمت نزد همسر سابقش، مریم می‌رود و خانواده‌ای که در جهان پراکنده‌اند، کم‌کم به هم نزدیک می‌شوند. فیلم با تمثیل لاک پشت‌هایی که پس از ۳۰ سال به زادبوم بازمی‌گردند، به بررسی بازگشت به ریشه‌ها، هویت گمشده و پیوند خانوادگی در شرایط اجتماعی پراکنده در جهان (به دلیل سیاست، مهاجرت اگر اعضای یک خانواده ایرانی پراکنده در جهان) می‌پردازد. **ایده اولیه:** چه می‌شود و خیانت، ناگهان با شکست سیاسی و بیماری یکی از آن‌ها مجبور شوند به زادگاه و نزد یکدیگر بازگردند؟ **پیرنگ:** کشف **پیچش داستانی:** شکست انتخاباتی بیژن و شکسته مغزی او **ایده ناظر:** وقتی انسان‌ها از پراکندگی، خیانت و هویت گمشده رها می‌شوند و به زادبوم -ریشه‌های خانوادگی و سرزمینی- بازمی‌گردند، می‌توانند ارزش‌های انسانی را بر جدایی و فراموشی پیروز کنند.

صفحه ۵
روزنامه چهارچهارم
جشنواره ملی فیلم فجر

نام فیلم: مغزهای کوچک زنگ‌زده
محصول: ۱۳۹۶

برنده سیمرغ بلورین سی و ششمین جشنواره فیلم فجر
فیلمنامه‌نویس: هومن سیدی **بازیگران:** نوید محمدزاده، فرهاد اصلانی، نوید پورفرج، فرید سجادی حسینی، نازنین بیاتی **خلاصه داستان:** شاهین که زیر سلطه برادر بزرگ‌ترش شکور (رئیس یک باند مواد مخدر) قرار دارد، برای اثبات خود تلاش می‌کند اما پخش فیلم خصوصی خواهرشان و حمله پلیس همه چیز را به هم می‌ریزد. شاهین در مسیر انتقام و قدرت‌طلبی، با هویت واقعی‌اش روبه‌رو می‌شود و چرخه خشونت خانواده را به چالش می‌کشد. **ایده اولیه:** چه می‌شود اگر یک گوسفند مطیع چوپان بعد از سال‌ها بردگی و تحقیر، ناگهان متوجه می‌شود برادر واقعی شکور نیست. **ایده ناظر:** وقتی چوپان جدید باشد یا انتخاب کند چوپان نشود؟ **پیرنگ:** دروغ، بلوغ، انسان ضعیف انسان از شست‌وشوی مغزی و بردگی ذهنی رها می‌شود، می‌تواند چرخه خشونت را سلطه را بشکند و به جای تبدیل شدن به چوپان جدید، راه انسانیت و نوع‌دوستی را انتخاب کند.

۱

صفحه ۵
روزنامه چهارچهارم
جشنواره ملی فیلم فجر

نام فیلم: در آغوش درخت
محصول: ۱۴۰۱

برنده سیمرغ بلورین چهل و یکمین جشنواره فیلم فجر
فیلمنامه‌نویس: بابک خواجه‌پاشا **بازیگران:** جواد قامتی، مارال بنی‌آدم، روح‌الله زمانی، اهورا لطفی **خلاصه داستان:** بحران پیچیده زندگی کیمیا و فرید که دوازده سال از ازدواج‌شان می‌گذرد، جهان زیبایی فرزندانشان را بهم می‌ریزد، کودکی که هیچ چیز جز سادگی و مهری را در زندگی ندیده‌اند، به دلیل فوبیای یکی از آن‌ها (فاصله) که ۱۲ سال با هم زندگی کردند، اما در فرآیند جدایی، هر دو به فوبیای مخالف مجبور به طلاق شوند، جهان معصومانه فرزندانشان را تهدید کنند، (نزدیکی) دچار شوند و جهان ناپدید می‌شوند **ایده** تا جایی که طبیعت و جدایی و ترس‌های درونی (فوبیاهای) خانواده را به مرز **پیرنگ:** عشق، فداکاری **پیچش داستانی:** بچه‌ها ناپدید می‌شوند **ایده ناظر:** وقتی بحران جدایی و مصومیت و مصمیمیت فرزندانشان می‌تواند ارزش فروپاشی و خانوادگی را بر ترس و جدایی پیروز کند.

صفحه ۵
روزنامه چهارچهارم
جشنواره ملی فیلم فجر

رئیس سازمان سینمایی در گفت‌وگو با روزنامه جشنواره:

چرا سینمای ایران هنوز یک صنعت کامل نیست؟

رفع موانع تولید مشترک عضویت در کپی رایت

مهسا بهادری

رئیس سازمان سینمایی طی یک سال و اندی از حضورش در این منصب، تلاش کرده است از تجربیاتش در حوزه بین‌الملل به نفع تولید و پخش سینمای ایران بهره‌برد. در این گفت‌وگو که در روز ششم جشنواره انجام شد، با او درباره راهکارهایی که می‌توانند به پخش جهانی فیلم‌های ایرانی کمک کنند و به نوعی چرخه صنعتی سینمای وطنی را تکامل ببخشند، صحبت کرده‌ایم.

«سینما همواره به صورت یک صنعت شناخته شده است، اما از سینمای صنعتی فاصله داریم، چگونه می‌توانیم به این صنعت نزدیک‌تر شویم و آن را وارد چرخه سینما کنیم؟»

وقتی از سینما حرف می‌زنیم درباره یک مفهوم واحد صحبت نمی‌کنیم. سینما هم‌زمان هنر، صنعت و رسانه است. سینما مخاطب عمومی دارد، کارکرد سرگرمی دارد و اتفاقاً همین وجه صنعتی آن است که امکان تداوم و گسترش را فراهم می‌کند. سینمای ایران، در کنار موفقیت‌های جهانی‌اش، در جامعه هم‌جایگاهی ویژه داشته است. سینما و سینماگران همواره برای مردم ایران شأن و اعتبار خاصی داشته‌اند. بخش مهمی از حافظه کودکی، نوجوانی و جوانی نسل‌های مختلف با سینما شکل گرفته است.

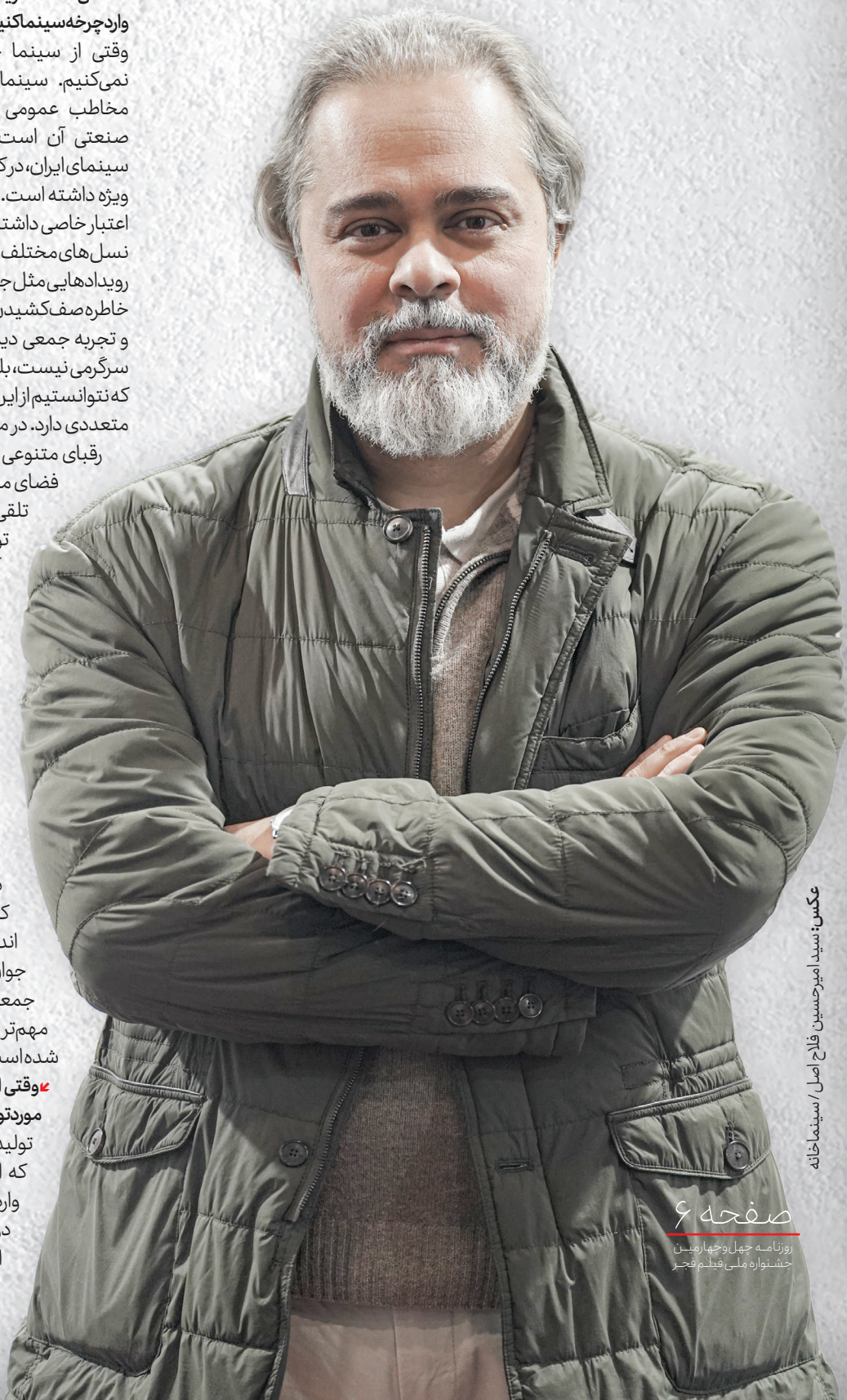
رویدادهایی مثل جشنواره فیلم فجر بخشی از حافظه جمعی ما هستند؛ خاطره صف‌کشیدن برای خرید بلیت، رفتن به سینما در سرمای زمستان و تجربه جمعی دیدن فیلم‌ها در سینما برای ایرانیان فقط یک هنر یا سرگرمی نیست، بلکه بخشی از زیست فرهنگی و اجتماعی ماست، این که نتوانستیم از این صنعت استفاده کنیم و آن را گسترش دهیم، دلایل متعددی دارد. در مقطعی، سینما تنها سرگرمی موجود بود اما به تدریج رقبای متنوعی پیدا کرد؛ از تلویزیون و سریال‌ها گرفته تا پلتفرم‌ها، فضای مجازی و پلتفرم‌های اینترنتی، به عنوان رقیب سینما تلقی می‌شوند. با شیوع کرونا، این روند تشدید شد و توجه‌ها بیش از پیش به سمت پلتفرم‌ها رفت. در آن دوره، رشد بسیار چشمگیری در این حوزه اتفاق افتاد. اما وقتی رشدی نامتوازن شکل می‌گیرد، در زیست‌بوم صنعت تصویر ممکن است برخی اجزا مورد غفلت قرار بگیرند یا حتی زیست آن‌ها تحریف شود. سینما هم در دوران کرونا آسیب جدی دید. حتی چین پس از سال‌ها تازه توانسته است به پیش از کرونا برسد.

«ما نتوانستیم سینمای بعد از کرونا را احیا کنیم؟»

این موضوع بستگی به معیار سنجش دارد. اگر معیار را صرفاً تعداد مخاطب بدانیم، می‌توان گفت بله؛ سال گذشته سینمای ایران رکورد بسیار خوبی ثبت کرد. اما به نظر من عدد به تنهایی مهم نیست. مهم آن است که این رشد تا چه اندازه در کل صنعت توزیع شده؛ تا چه اندازه تعداد سالن‌ها افزایش پیدا کرده است؟ آیا مخاطبان جوان دوباره به سینما برگشته‌اند؟ آیا فیلم‌ها توانسته‌اند جمعیت خاموش و غیرسینما را به سالن‌ها بکشانند؟ و مهم‌تر از همه، ارتباط میان سینما و جامعه تا چه حد تقویت شده است؟

«وقتی از صنعت سینما صحبت می‌کنیم، چه مؤلفه‌هایی باید مورد توجه قرار گیرند؟»

تولید فیلم یک فرآیند است؛ فیلم صرفاً تولید نمی‌شود که اکران شود و تمام. بعد از تولید و اکران، فیلم تازه وارد مرحله جدیدی از زیست خود می‌شود؛ نمایش در پلتفرم‌ها، اکران آنلاین، تلویزیون و سایر بسترها. این اجزا هنوز به صورت متوازن در کنار هم شکل

نگرفته‌اند. شاید به همین دلیل است که با وجود سابقه بیش از ۱۲۰ ساله، هنوز نمی‌توانیم با قطعیت از صنعت سینما و صنعت تصویر به معنای کامل آن صحبت کنیم.

❖ یکی از چالش‌های جدی سینما، نبود قانون کپی‌رایت و قاچاق آثار است که سبب ضعیف‌تر بخش خصوصی می‌شود. چگونه می‌توان این موضوع را مدیریت کرد؟

نکته درستی است. با این واقعیت روبه‌رو هستیم که بسیاری از فیلم‌ها بلافاصله پس از ورود به چرخه آنلاین، با قاچاق مواجه می‌شوند؛ چه از طریق شبکه‌های ماهواره‌ای و چه در فضای مجازی و کانال‌های غیررسمی. این مساله به‌طور مستقیم به تهیة‌کننده آسیب می‌زند و بازگشت سرمایه را با اختلال مواجه می‌کند.

❖ در چنین شرایطی چه راه‌روآمدی برای حمایت از تهیة‌کنندگان مستقل بخش خصوصی وجود دارد؟

در حال حاضر، یک سری قوانین و اسناد بالادستی برای حمایت از مؤلفان و صاحبان آثار وجود دارد که مصوب مجلس شورای اسلامی هم هست و باید اجرای مؤثر آن‌ها، حداقل در کشور، جدی گرفته شود.

❖ آیا ممکن است به‌خاطر نبود قانون کپی‌رایت امکان این همکاری جهانی کمتر شده باشد؟ به‌هر حال تهیة‌کننده به دنبال یک تضمین برای بازگشت پول است و...

بله امکان دارد، اما طبیعی است که اگر بخواهیم وارد عرصه جهانی شویم و آثارمان را در سطح بین‌المللی عرضه کنیم، ناچار به رعایت قواعد و قوانین فراگیر جهانی هستیم. قانون کپی‌رایت و پیوستن به کنوانسیون‌های مربوط، یکی از ملزومات حرکت به سمت جهانی‌تر شدن سینمای ایران است.

❖ درباره پیوستن به کپی‌رایت، چه موانع و ملاحظات در سطح تصمیم‌گیری وجود دارد؟

تفاسیری در این خصوص وجود دارد و بعضی مغایرت‌ها هم مطرح است که قابل اعتنا هستند. این مساله باید در لایه‌های بالاتر حل شود. برای این کار نیازمند یک تیم حقوقی منسجم، هم در سطح داخلی و هم بین‌المللی هستیم و مسئولان ارشد این حوزه باید به‌صورت جدی وارد بحث شوند.

وقتی وارد بازی تبادل و تعاملات جهانی می‌شویم، باید پیش‌فرض‌های این منظومه را بپذیریم تا بتوانیم از مزایای آن هم بهره‌مند شویم. درست است که دوستان نگران محدودیت‌ها هستند، اما در مقابل، مزایای مهمی وجود دارد از جمله حفظ و صیانت از آثاری که قرار است در نقاط مختلف دنیا عرضه شوند. همین موضوع می‌تواند باعث شود سرمایه‌گذار و تهیة‌کننده با اطمینان خاطر بیشتری وارد میدان شوند.

❖ در زمینه تولید مشترک با کشورهای دیگر، چرا اغلب آثار ایرانی امکان اکران مؤثر در کشور شریک را ندارند؟

بازارهای کشورهای همسایه تولید مشترک داشته‌ایم. نمونه نزدیک آن «مست عشق» به کارگردانی حسن فتحی است که با همکاری ترکیه ساخته شد. البته بحث اکران این فیلم یک مورد نسبتاً استثنایی است. در بسیاری از موارد، ما محصول مشترک تولید می‌کنیم، اما عملاً برای خودمان؛ در ترکیه فیلمبرداری می‌کنیم، اسپانسر یا بازیگر از آن کشور داریم، اما امکان اکران مؤثر فراهم نمی‌شود.

بخشی از این مساله می‌تواند به موضوع کپی‌رایت برگردد، اما این همه ماجرا نیست. بخش دیگر به‌گسترش تعاملات بین فرهنگی و حقوقی بازمی‌گردد.

❖ برای تحقق واقعی تولید مشترک، چه پیش‌نیازهایی وجود دارد؟

تولید مشترک صرفاً به معنای همکاری در ساخت فیلم نیست. پیش از آن، نیاز به توافق و تفاهم‌نامه رسمی بین دولت‌ها وجود دارد؛ چیزی که باید به معاهده تولید مشترک تبدیل شود. این

فرآیند در کشور ما زمان‌بر است.

در ایران، ابتدا وزرای فرهنگ باید امضا کنند، بعد تأیید رئیس‌جمهور لازم است، سپس باید به مجلس شورای اسلامی برود و پس از تأیید مجلس و شورای نگهبان، امکان ابلاغ پیدا می‌کند. این مسیر ممکن است چند سال طول بکشد. در حالی که بسیاری از کشورهایی که ما با آن‌ها توافق اولیه داشته‌ایم، این فرآیند حقوقی و اداری را سریع‌تر طی کرده‌اند و ما هنوز درگیر بوروکراسی طولانی هستیم.

تولید مشترک یک بار حقوقی سنگین دارد. شما باید تضمین‌هایی در حوزه مالیاتی، اقتصادی و حمایت از سرمایه ارائه دهید. این تعهدات الزام‌آور هستند و صرفاً در حوزه وزارت فرهنگ خلاصه نمی‌شوند. وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت امور خارجه، دولت و نهادهای مختلف درگیر این موضوع هستند و همین گستردگی، چالش‌ها را جدی می‌کند.

در بسیاری از موارد، آنچه امروز اتفاق می‌افتد، استفاده از خدمات تولید در یک کشور دیگر است؛ چیزی شبیه به کوفایانس یا مشارکت محدود در سرمایه‌گذاری. اما تولید مشترک به معنای واقعی، که ذیل یک چتر حمایتی رسمی میان دولت‌ها شکل بگیرد، هنوز به‌صورت جدی محقق نشده است.

❖ چگونه می‌توان به این تولید مشترک رسید؟

مهم‌ترین مزیت تولید مشترک، ایجاد بازار مشترک است. وقتی فیلمی به‌عنوان محصول مشترک با کشوری مثل ارمنستان، آذربایجان، قزاقستان یا حتی چین ساخته می‌شود، آن فیلم در کشور شریک، در صف اکران فیلم‌های داخلی قرار می‌گیرد، نه به‌عنوان فیلم خارجی که با محدودیت‌های متعدد مواجه است.

اگر این اتفاق بیفتد، ناگهان فیلم وارد یک گستره وسیع‌تر از بازار جهانی می‌شود و این همان افقی است که تولید مشترک واقعی می‌تواند برای سینمای ایران ایجاد کند.

❖ تولید مشترک و گسترش بازارهای منطقه‌ای و جهانی چه تأثیری بر اقتصاد سینمای ایران خواهد داشت؟

وقتی بازارهای جدید شکل بگیرد، سرمایه دوباره به حوزه تولید فیلم بازمی‌گردد. اگر این چرخه به‌درستی عمل کند، یک گشایش جدی در حوزه سینما اتفاق می‌افتد. در آن صورت، نگاه ما فقط معطوف به بازار داخلی نخواهد بود و بازار منطقه‌ای و جهانی هم وارد معادله می‌شود.

اینجاست که بحث اقتصادی و تجاری شدن و در نهایت صنعتی شدن سینما معنا پیدا می‌کند. آثاری که تولید می‌شوند، باید بازار و مخاطب خود را پیدا کنند. حتی فیلم‌های هنری هم در جهان امروز، در چارچوب یک صنعت تعریف می‌شوند؛ صنعتی که بازار مشخص، مخاطب خاص و مسیر عرضه ویژه خودش را دارد.

❖ در این مسیر، فضایی به نام جشنواره جهانی فیلم فجر را داریم که یک بازار را در اختیار جهان قرار می‌دهد. برای ارائه بخش ملی هم چنین امکانی فراهم شده است؟

بازار، یک عنصر کلیدی است. شما امروز با انبوهی از پلتفرم‌ها، پخش‌کنندگان بین‌المللی و مسیرهای متنوع عرضه مواجه هستید. اینجا دیگر فقط بحث نمایش نیست، بحث معرفی، مذاکره و اتصال به شبکه جهانی سینماست.

قطعاً، جشنواره فیلم فجر این قابلیت را دارد که از طریق بازار خود، به محلی برای عرضه تولیدات داخلی به مخاطب خارجی تبدیل شود. آثاری که در این بازار ارائه می‌شوند، می‌توانند برای پلتفرم‌ها، پخش‌کنندگان خارجی و حتی جشنواره‌های بین‌المللی معرفی شوند. اگر این ظرفیت به‌درستی فعال شود، جشنواره فیلم فجر می‌تواند به واسطه بازاریش، به شکل‌گیری یک مخاطب منطقه‌ای و حتی جهانی برای سینمای ایران کمک کند؛ مخاطبی که در نهایت به پایداری اقتصادی و تداوم تولید منجر خواهد شد.

روزنامه جهان و جهان‌میل
چهارشنبه ۱۴ خرداد ۱۴۰۲

تولید مشترک
یک بار حقوقی
سنگین دارد. شما
باید تضمین‌هایی
در حوزه مالیاتی،
اقتصادی و حمایت
از سرمایه ارائه
دهید. این تعهدات
الزام‌آور هستند و
صرفاً در حوزه وزارت
فرهنگ خلاصه
نمی‌شوند. وزارت
اقتصاد و دارایی،
وزارت امور خارجه،
دولت و نهادهای
مختلف درگیر این
موضوع هستند و
همین گستردگی،
چالش‌ها را جدی
می‌کند

جان‌نشین

کارگردان: مهدی شامحمدی، تهیه‌کننده: روح‌الله سهرابی (محصول انجمن سینمای انقلاب و دفاع مقدس بنیاد فرهنگی روایت فتح)، بازیگران: آرمان درویش، شکیب شجره‌ساز، آژولکی، امیرحسین هاشمی، پیام احمدی، نیاهادی، شیخ‌الاسلامی، پیمان نوری، میلاد فاقتی، حسین اثباتی، عرفان آصفی، رضانوری، باحضر امیر آقایی، نویسنده فیلمنامه: محمدفرهانی، بازی نویسی نهایی: مهدی شامحمدی، مدیر فیلمبرداری: سعید براتی، تدوین: حمید نجفی، آدا، طراح صحنه: بهرام جعفری، طراح لباس: نیاز حمیدی، طراح چهره‌پردازی: عباس عباسی، موسیقی: آرش عزیزی، جلوه‌های ویژه بصری: محمد برادران، جلوه‌های ویژه میدانی: رضا ترکمان، صدا بردار: میثم کیم‌امری، طراحی و ترکیب صدا: محمد حسین ابراهیمی، عکاس: نگوروش پیرو، مدیر روابط عمومی: فاطمه پرنشکی، **خلاصه داستان:** روایتی از زندگی پرفراز و نشیب و نقش سرنوشت‌ساز «حسین املاکی»، جان‌نشین لشکر قدس گیلان در طراحی و اجرای عملیات بزرگ و پیچیده نصر.

صفحه ۸

روزنامه چهل و چهارمین
چهارم ملی فیلم فجر

قایق سواری در تهران

کارگردان: رسول صدرعاملی، تهیه‌کننده: روح‌الله حسینی (موسسه تصویرشهر)، پیمان قاسم خانی، سحر و ولت‌شاهی، امین حیایی، زهرا داوودنژاد، محمد بحرانی، بنیتا افشاری، آرمیتا قبادی و کسری پرتوی، نویسنده فیلمنامه: پیمان قاسم خانی، مدیر فیلمبرداری: آرمان قیاض، تدوین: بهرام دهقانی، موسیقی متن: «ستار اوکی»، طراحی و ترکیب صدا: علیرضا علویان، طراح گریم: مهرماد میرکیانی، طراح صحنه: حجت اشتیری، مدیر صدا برداری: طاهر پیشوایی، طراح لباس: آزاده قوام، طراح جلوه‌های ویژه بصری: محمد برادران، عکاس: حسن شجاعی، مدیر روابط عمومی: فاطمه ترکاشوند، **خلاصه داستان:** مازیار محقق، مرد میان‌سال است که پس از ۱۵ سال از آمریکا به ایران برگشته تا با دختری جوانی که با او فاصله سنی زیادی دارد، ازدواج کند.

زندگی کوچک، بزرگ

فیلمنامه نویس و کارگردان: امیرحسین ثقفی، تهیه‌کننده: علی اکبر ثقفی، بازیگران: محمود نظرعلیان، یاشار جناقی، بهزاد حاجی‌زاده، حبیب سیف‌اللهی، هدیه عبدیان، ربابه رمضان‌پور، محمد سوری و... مدیر فیلمبرداری: محمد دارابی، تدوین: ستار ثقفی، صدا بردار: حسین معتمدی، دستیار کارگردان: حبیب سیف‌اللهی، صداگذاری: امیرحسین صادقی، مدیر تدارکات: عباس خدیوی، عکاس: سجاد رسولی، **خلاصه داستان:** با تنهایی مان چه کنیم، وقتی نمی‌شود آن را دیدن، تقسیم کرد؟ باید به رویا پناه برد، شاید تنها راه روشن شدن از این تنهایی، رویا پردازی است، با رویاهایمان چه کنیم؟ آن را با دیدن تقسیم کنیم...!

قهرمانی که برایش کم نگذاشتیم

مهسا بهادری

مهدی شامحمدی
دانش‌آموخته کارشناسی
ارشد سینماست و
ساخت مستندهای
«عملیات غیرممکن»،
«مدار هفت درجه آرش»،
«امام رضا (ع) را در
کارنامه دارد. او دو سال
پیش با نخستین فیلم
بلند سینمایی خود با
نام «مجنون» موفق به
دریافت ۴ سیمرغ بلورین
در رشته‌های مختلف شد.
«جانشین» دومین ساخته
بلند این کارگردان، زندگی
پرفرازونشیب و نقش
سرنوشت‌ساز «حسین
املاکی»، جانشین لشکر
قدس گیلان را در طراحی
و اجرای عملیات بزرگ و
پیچیده نصر ۴ به تصویر
می‌کشد.

«در پی کاهش ملموس فیلم‌های قهرمان‌محور، در سال‌های اخیر سینماگران مختلفی برای ساخت چنین فیلم‌هایی اقدام کرده‌اند و بسیاری از آنها درام‌های شخصیت‌محور یا زندگی‌نامه‌ای ساخته‌اند. دغدغه شما چه بود که سراغ ساخت فیلم «جانشین» رفتید؟

در تاریخ ما، قهرمان‌های کوچک و بزرگ بسیاری وجود دارند؛ آدم‌هایی که مسیر زندگی امروز ما، مستقیم یا غیرمستقیم، به تصمیم‌ها و فداکاری‌های آن‌ها گره خورده است. مسیری که من در مستندسازی و در دو تجربه سینمای داستانی‌ام طی کرده‌ام، تلاشی بوده برای حرکت در همین جهت؛ معرفی قهرمان‌های واقعی که سرنوشت من امروز، به مسیری که آن‌ها رقم زده‌اند وابسته است. تلاش من این بوده که این قهرمان‌ها را در قالب تصویر زنده کنم؛ به آن‌ها جان بدهم، در درامی که ریشه در واقعیت دارد، آن‌ها را پرورش دهم و به مخاطبم بشناسانم.

«جانشین» اقتباسی است؟
خیر. فیلم‌نامه کاملاً حاصل پژوهش خود ماست. متأسفانه درباره زندگی شهید حسین املاکی، کتاب مستقلى وجود

ندارد. حتی وقتی در سایت‌ها، وبلاگ‌ها و منابع آنلاین هم جست‌وجو می‌کنید، اطلاعات دقیق و قابل اتکای زیادی درباره او پیدا نمی‌شود. از دل یک پژوهش مفصل، به یک خط داستانی رسیدیم و برای رسیدن به نتیجه نهایی کم نگذاشتیم. بر اساس همان پژوهش‌ها، فیلم‌نامه شکل گرفت.

«علاقه شما به فیلم‌سازی پژوهش‌محور و آرمان‌گرا از کجا شکل گرفت؟
علاقه من به این شیوه خیلی ریشه‌ای و قدیمی است. از کودکی، شیفته مستندهای «روایت فتح» بودم؛ بعدتر که علاقه‌ام به سینما جدی شد، تصمیم گرفتم تحصیل در این رشته را شروع کنم، با هنرستان سینمایی «روایت فتح» آشنا و در آن‌جا پذیرفته شدم. چهار سال در آن هنرستان درس خواندم و علاقه‌ام به سینمای مستند و هم‌زمان به موضوع جنگ، شکل جدی‌تری به خود گرفت. به گروه سازنده آن مستندهای تأثیرگذار نزدیک شدم؛ البته به جز شهید مرتضی آوینی که آن زمان دیگر در میان ما نبود. این قرابت و نزدیکی باعث شد سال‌ها در حوزه جنگ کار کنم.

«آیا همین مسیر را ادامه می‌دهید یا سراغ ژانرهای دیگر هم می‌روید؟
مستندهای اجتماعی زیادی ساخته‌ام، مستندهای بحران و حتی مستندهای بلند سینمایی. علاقه من محدود به یک ژانر خاص نیست اما ریشه نگاه و نوع روایت، همچنان از همان تجربه مستند می‌آید. در تاریخ ما، قهرمان‌های کوچک و بزرگ بسیاری وجود دارند که مسیر زندگی امروز ما به اقدامات و فداکاری‌های آن‌ها گره خورده است. تمام مسیر کاری من، چه در مستندسازی و چه در دو تجربه سینمای داستانی، تلاش برای معرفی همین قهرمان‌های واقعی بوده و این مسیر هنوز برای من جذاب و الهام‌بخش است.

صفحه ۹

روزنامه چهل و چهارمین
جشنواره ملی فیلم فجر

امیرحسین ثقفی
با هفتمین فیلم بلندش در سودای سیمرغ

مر، رسن را نبیست جرمی ای عنود

قهرمان‌های امروز ما در چالش‌های خانوادگی، اخلاقی و انسانی گاه دست به اقدامات و کنش‌های خاصی می‌زنند، اقداماتی که می‌تواند اسطوره‌ای باشد نه اسطوره‌ای به معنای حماسی بلکه بیشتر به معنای رمانتیک یعنی همان چیزی که در سینمای ملودرام تعریف می‌شود. امیرحسین ثقفی به عنوان کارگردان و نویسنده و علی‌اکبر ثقفی در جایگاه تهیه‌کننده چنین رویکردی در سال‌های اخیر داشته‌اند. شخصیت‌ها قهرمانی ساخته‌اند که کنش عاطفی با چالش‌ها و رخداد‌های دراماتیک دارند. در این میان ساختاری که به شکل‌گیری فضا، لحن، ساختار و شخصیت‌ها یاری می‌رساند، دیالوگ است. دیالوگ‌هایی که گاه یادآور سینمای کیمیایی برای مخاطبان سینمای ایران هستند... البته شباهت ثقفی و کیمیایی صرفاً در دیالوگ نیست. آن‌ها جهان خود را ساخته‌اند و برای تعامل باید جهان آن‌ها را پذیرفت و سپس به مولفه‌های ساختاری آن پرداخت. این مولفه‌ها، به طور موازی با سینمای کیمیایی قابل بحث هستند و می‌توان آن‌ها را دسته‌بندی کرد. شخصیت، دیالوگ، زخم، خون و قهرمانی که برای برگرداندن آرامش می‌کوشد. این قهرمان خسته است، دیگر تاب و توان رویارویی با شر و فساد را ندارد. اما در آخرین مأموریت خود، تمام توانش را می‌گذارد تا نزدیکانش از خطر به دور باشند. این قهرمان یک آیکون مهم در سینمای ثقفی‌ها به شمار می‌رود و البته برای او تصویر انسان و تنهایی‌اش، فرم و کالبد متفاوتی دارد. امیرحسین ثقفی در دهه ۹۰ فیلم‌هایی ساخت که یکی پس از دیگری بابت این مولفه‌ها و ساخت اتمسفر و حس و حال منحصر به فرد بود. در برخی از آن‌ها فیلم به شدت درآمده بود مثل «همه چیز برای فروش»، «مرگ کسب و کار من است» و البته «مردی که اسب شد» و در برخی دیگر نه. البته به راحتی نمی‌توان از کنار «روسی»، «کوچه ژاپنی‌ها» و حتی «دست تنها» گذشت. او درباره تازه‌ترین فیلم خود با این چند خط و با تأسی از مولانا، به تصویر جهان «زندگی کوچک، کوچک» پرداخته و بر ظرفیت وجودی انسان تأکید کرده است:

«فقط خدا

مرز واقعیت و خیال کجاست؟
چگونه می‌شود از این زندگی روزمره و تکراری به رویا کردن پناه برد؟
انسان بدون رویا، انسانی است که چیزی در زندگی کم دارد.
سودای رویا داشتن از موهبت‌هایی است که به انسان داده شده است.
«مر، رسن را نبیست جرمی ای عنود
چون تورا سودای سر بالا نبود»

صفحه ۱۰
روزنامه چهل و چهارمین
جشنواره ملی فیلم فجر

پگاه زارعی

برندگان سیمرغ مردمی

- جشنواره ۱۶: آژانس شیشه‌ای (آغاز اعطای جایزه)
جشنواره ۱۷: رنگ خدا
جشنواره ۱۸: عروس آتش / متولد ماه مهر
جشنواره ۱۹: سگ کشی
جشنواره ۲۱: ارتفاع پست
جشنواره ۲۱: فرش باد
جشنواره ۲۲: مارمولک
جشنواره ۲۳: بید مجنون
جشنواره ۲۴: چهارشنبه سوری
جشنواره ۲۵: سنتوری / اخراجی‌ها
جشنواره ۲۶: همیشه پای یک زن در میان است
جشنواره ۲۷: درباره‌ی / بی‌پولی
جشنواره ۲۸: به رنگ ارغوان
جشنواره ۲۹: جدایی نادر از سیمین
جشنواره ۳۰: برف روی کاج‌ها
جشنواره ۳۱: حوض نقاشی / هیس، دخترها فریاد نمی‌زنند
جشنواره ۳۲: خط ویژه / شیار ۱۴۳
جشنواره ۳۳: رخ دیوانه
جشنواره ۳۴: ابد و یک روز
جشنواره ۳۵: ماجرای نیمروز
جشنواره ۳۶: مغزهای کوچک زنگ زده
جشنواره ۳۷: متری شیش و نیم
جشنواره ۳۸: شنای پروانه
جشنواره ۳۹: ابلق
جشنواره ۴۰: حذف شد
جشنواره ۴۱: حذف شد
جشنواره ۴۲: حذف شد
جشنواره ۴۳: پیشرمگ

سیمرغ مردمی یا جایزه بهترین فیلم از نگاه تماشاگران از سال ۱۳۷۶ به جوایز جشنواره فیلم فجر اضافه شد و بر این اساس، با توجه به این که ساختار این رویداد به گونه‌ای است که اولین نمایش فیلم‌های ایرانی در آن اتفاق می‌افتد، قرار شد علاوه بر نظر داوران جشنواره، نظر مخاطبان جشنواره در سینماهای مردمی هم به رسمیت شناخته شود.

از سال تولد سیمرغ مردمی تاکنون ۲۸ سال می‌گذرد اما سه دوره این جایزه از جوایز جشنواره حذف شد تا امسال شاهد بیست و ششمین دوره‌ای باشیم که به بهترین فیلم از نگاه تماشاگران جایزه اهدا می‌شود، اما نکته جالب این که چون در سه دوره، سیمرغ مردمی به صورت مشترک به دو فیلم اهدا شد، در نهایت ۲۸ فیلم برنده این جایزه شده‌اند.

سه فیلم از آثار ابراهیم حاتمی‌کیا، کمال تبریزی و اصغر فرهادی برنده جایزه سیمرغ بهترین فیلم از نگاه تماشاگران شده‌اند و به این ترتیب این سه فیلمساز، رکورددار کسب سیمرغ مردمی هستند. مجید مجیدی و سعید روستایی هم با ۲ سیمرغ در رده دوم قرار دارند.

اما مهم‌ترین حاشیه پیرامون سیمرغ مردمی، حذف آن در سال ۱۴۰۰ است. در حالی که سال‌ها خانه سینما (ابتدا به صورت دستی، بعد به شیوه دستی خوشه‌برداری و بعدتر به صورت مکانیزه) متولی جمع‌آوری آرای مخاطبان بود، در میانه جشنواره چهلم نتایج آرای مردمی که برای دومین سال پیاپی توسط سمفا انجام می‌شد، محل اختلاف بین مدیران سینمایی و مسئولان آرای مردمی واقع شد و در روزهای پایانی انتقادهایی نسبت به مخدوش بودن و مشکلات سامانه‌ای به میان آمد در نهایت محمد خزاعی، رئیس سازمان سینمایی، درخواست جلوگیری از تخلفات را مطرح و در نهایت مسعود نقاش‌زاده، دبیر دوره چهلم اعلام کرد، «به خاطر صیانت از آراء مردم و حفظ حقوق صاحبان آثار و جلوگیری از ضایع شدن کوچک‌ترین حقی از فیلمسازان در این دوره جایزه دآوری مردمی نخواهیم داشت».

در دوره چهل و سوم این سیمرغ پس از سه سال دوری به فجر بازگشت. منوچهر شاهسوری، دبیر جشنواره گفت: «در تلاش هستیم با بررسی مشکلات و مسائل بحث‌برانگیز ادوار گذشته و همچنین استفاده از فرآیندهای جدید و رسیدن به سازوکاری ایمن در جشنواره پیش‌رو امکان انتخاب فیلم مورد علاقه و اخذ رأی از سوی مخاطبان فراهم شود».

در فراخوان چهل و چهارمین جشنواره ملی فیلم فجر «جایزه ویژه بهترین فیلم از نگاه تماشاگران» به عنوان یکی از جوایز جشنواره و همچنین در تبصره ۷ این فراخوان آمده است: «جایزه ویژه بهترین فیلم از نگاه تماشاگران مشترکاً به تهیه‌کننده و کارگردان اثر اهدا می‌شود».

صفحه ۱۱

روزنامه چهل و چهارمین
جشنواره ملی فیلم فجر

روزنامه چهارمین جشنواره ملی فیلم فجر
شماره ۸ - شنبه ۱۸ بهمن ۱۳۹۴
مدیر مسئول: منوچهر شاهسوری

تصویر امروز

امسال ۸ شبکه رادیویی نمایش، ایران، جوان، فرهنگ، تهران، صبا، اقتصاد و گفت‌وگو از محل خانه جشنواره به پوشش این رویداد فرهنگی می‌پردازند.

موفق‌ترین‌های نیمه اول جشنواره

«نیم‌شب» ساخته محمدحسین مهدویان و «اسکورت» ساخته یوسف حاتمی‌کیا در نیمه اول جشنواره بیشترین آرای نویسندگان، خبرنگاران و منتقدان سه رسانه را دریافت کرده‌اند. در جدول‌های نظرسنجی خبرگزاری فارس، فیلم «نیم‌شب» با بیشترین امتیاز اول است و «اسکورت»، «کوچ»، «سرزمین فرشته‌ها» و «قمار باز» در رده‌های بعدی قرار دارند. در جدول ستاره‌های فرهیختگان (چارسوفرنهنگ)، «نیم‌شب» در رده نخست قرار دارد و «اسکورت» و «سرزمین فرشته‌ها» به‌طور مشترک در رده دوم و «زنده‌شور» و «قمار باز» در رده‌های بعدی هستند. همچنین فیلم سینمایی «اسکورت» در جدول منتقدان و کارشناسان رسانه هنر ایران (رها) بیشترین ستاره را دریافت کرده و «سرزمین فرشته‌ها»، «دختر پری خانوم» و «زنده‌شور» در رده‌های بعدی قرار دارند.

کیفی‌گرایی

خروجی‌های بنیاد سینمایی فارابی و موسسه تصویر شهر در جشنواره امسال، مورد توجه کارشناسان قرار گرفته است. فیلم‌هایی چون «اسکورت» و «دختر پری خانوم» که با حمایت بنیاد سینمایی فارابی ساخته شده‌اند با استقبال منتقدان، خبرنگاران و مردم مواجه شده و «نیم‌شب» که توسط موسسه تصویر شهر تولید شده است نیز چنین وضعیتی دارد. «سرزمین فرشته‌ها» هم که محصول مشترک موسسه تصویر شهر و سازمان سینمایی سوره است، مورد توجه کارشناسان واقع شده است. «کوچ» هم که در مکتب حاج قاسم ساخته شده، چنین وضعیتی دارد و البته چند فیلم مهم دیگر (مثل «اردو بهشت» که بازتاب مردمی خوبی داشته یا «کارواش» و «قایق‌سواری در تهران») هنوز در خانه جشنواره اکران نشده‌اند. طی سال‌های گذشته، غالباً محصولات ارگانی حاضر در جشنواره به سختی نظر منتقدان را جلب می‌کردند و از این بابت، ویتترین جشنواره چهل و چهارم تاکنون نشان داده که کیفی‌گرایی به صورت پررنگ‌تری مدنظر متولیان نهادها و تشکل‌های سینمایی و فرهنگی قرار داشته است.

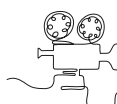
«جایزه خیر ایران» در فجر ۴۴

محمدعلی فارسی مستندساز، محمد مهدی طباطبایی نژاد و حبیب‌الله مسعودی فرید، داوران بخش مستند و المیرا اجاقی، فائزه یارمحمدی و مهدی توسلی با داوران و انتخاب بهترین فیلم سینمایی و مستند از منظر نیکوکاری در بخش تجلی اراده ملی جشنواره فیلم فجر حضور دارند. این سومین حضور «مرکز خیر ایران» در جشنواره فیلم فجر است.

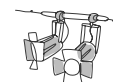

سینمای ایرانی

یکی از اسناد جالب توجه برای تعریف سهل و ممتنع در سینمای ایران، فیلم سینمایی «نیاز» به کارگردانی علیرضا داوودنژاد است. همه چیز ساده و در مقیاس‌های کوچکی برگزار می‌شود اما در معنا و ارزش آنقدر بزرگ است که واژه‌ها در بیان آن کم می‌آورند.

اعلام ۱۵ فیلم برتر آرای مردمی فجر بدون رتبه‌بندی

نتیجه آرای فیلم‌های نمایش داده شده در روز پنجم جشنواره فیلم فجر، جمعه ۱۷ بهمن توسط ستاد انتخاب فیلم برگزیده از نگاه تماشاگران جشنواره فیلم فجر اعلام شد. فیلم‌های «استخر»، «کارواش»، «قایق‌سواری در تهران»، «حاشیه»، «نیم‌شب»، «زنده‌شور»، «سرزمین فرشته‌ها»، «کافه سلطان»، «گیس»، «غوطه‌ور»، «کوچ»، «پل»، «اردو بهشت»، «اسکورت» و «جانشین» ۱۵ فیلم از مجموع ۳۱ فیلم حاضر در بخش مسابقه، برگزیده نگاه تماشاگران جشنواره فیلم فجر هستند. فهرست فیلم‌ها بدون اولویت است و انیمیشن «نگهبان خورشید» و فیلم «مولا» در رأی‌گیری مردمی مدنظر قرار نگرفته‌اند، سایر فیلم‌ها نیز تا پایان برگزاری چهل و چهارمین جشنواره فیلم فجر در فرآیند رأی‌گیری آرا مردمی قرار دارند.

صفحه آخر
روزنامه چهارمین جشنواره ملی فیلم فجر

